

Høring – Forslag om endringer i refusjonsforskriften og innføring av sektoravgift

1 Innledning

Energidepartementet sender med dette forslag om endringer i forskrift 27. juni 1997 nr. 652 om refusjon av utgifter for tilsyn med ressursforvaltningen i petroleumsvirksomheten (refusjonsforskriften) på høring.

Innenfor petroleumslovens virkeområde foreslås det å innføre en sektoravgift til dekning av deler av Sokkeldirektoratets kostnader fremover knyttet til petroleumsdataforvaltning og tilhørende tjenesteleveranser. Bakgrunnen for forslaget er at det som følge både av ny etterspørsel etter datatjenester og av endringer i teknologi er et økt behov for å gjøre endringer i Sokkeldirektoratet sine digitale tjenesteleveranser til petroleumsnæringen. En slik avgift vil bidra til finansiering av fellestiltak overfor petroleumsnæringen som denne har fordeler av gjennom blant annet forenkling og effektivisering av arbeidsoppgaver i selskapene.

Direktoratets dataforvaltning og tilhørende tjenesteleveranser er et fellesgode som gir stor merverdi for petroleumsnæringen og for samfunnet. For å kunne gjennomføre sine oppgaver fremover står direktoratet foran betydelige og ventelig vedvarende kostnader ved dataforvaltning og digital omstilling. Det foreslås nå å delvis dekke kostnader ved disse fellestjenestene med en sektoravgift. Dette er funnet hensiktsmessig for å finansiere videre utvikling av tjenestene slik at mulighetene som økt digitalisering gir for myndigheter og næring kan utnyttes.

Lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven) § 10-3 tredje ledd gir hjemmel for å kreve sektoravgift til dekning av utgifter ved andre oppfølgingsoppgaver som retter seg mot hele eller deler av petroleumsvirksomheten. Det er tidligere etablert sektoravgift som finansierer nærmere spesifiserte tilsyns- og oppfølgingsaktivitet/-oppgaver når det gjelder Havindustritilsynet.

Det foreslås en årlig fast avgift på kr 175 000 per utvinningstillatelse. Avgiften ilegges rettighetshaverne i en utvinningstillatelse. Ansvar for innbetaling pålegges operatøren. Tiltaket forventes å være varig. Sektoravgiften er forutsatt å dekke deler av Sokkeldirektoratets løpende driftsutgifter og kostnader, herunder investeringer, reinvesteringer mv., til drift og videreutvikling av ikt-systemer og -løsninger som omfatter digitalisering og forvaltning og deling av data og som retter seg mot næringen.

Det foreslås også å utvide muligheten for å kreve refusjon for Sokkeldirektoratets tilsyn med petroleumsvirksomheten til å gjelde tilsvarende for tilsyn etter forskrift 5. desember 2014 nr. 1517 om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen (lagringsforskriften). Lagringsforskriften § 11-3 fjerde ledd gir hjemmel for å kreve dekket tilsynsutgifter.

I tillegg forslås justering av refusjonssatsene og endringer i bestemmelsene om hvordan satsene skal justeres.

Kapitel 2 redegjør nærmere for gjeldende rett.

Kapitel 3 redegjør for behovet for sektoravgift og hva den skal dekke.

Kapitel 4 redegjør for prinsipper for fastsettelse og avgrensning av en sektoravgift.

Kapitel 5 inneholder forslag til andre endringer i refusjonsforskriften.

Kapitel 6 inneholder forslag til ikraftsettingsdato.

Kapitel 7 gir oversikt over økonomiske og administrative konsekvenser.

Kapitel 8 gir høringsfristen.

Departementet foreslår at endringene i refusjonsforskriften trer i kraft fra 1.3.2025.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes innspill på forslaget om sektoravgiftens utforming.

2 Gjeldende rett mv.

2.1 Refusjoner etter refusjonsforskriften

I henhold til petroleumsloven § 10-3 tredje ledd kan utgifter som gjelder tilsyn kreves dekket av rettighetshaver, eller den som tilsynet i det enkelte tilfellet retter seg mot eller finner sted hos. Muligheten til å kreve slik refusjon er, med hjemmel i petroleumsloven § 10-18 første ledd, nærmere regulert i refusjonsforskriften. Virkeområdet til refusjonsforskriften er avgrenset til «*tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten*».

Lagringsforskriften § 11-3 fjerde ledd gir tilsvarende hjemmel som petroleumsloven § 10-3 tredje ledd, men hjemmelen i lagringsforskriften har til nå ikke vært benyttet.

Refusjonsforskriften § 3 regulerer hvilke tilsynsoppgaver som er refusjonsberettigede og omfatter følgende aktiviteter:

- deltagelse som observatør på komitémøter i tillatelser
- øvrige nødvendige møter i forbindelse med tilsyn med tillatelser mv.
- måleteknisk tilsyn
- registrering av nye brønner

Forskriften er utformet slik at den primært gir adgang til refusjon av utgifter ved konkrete utadrettede tilsynsaktiviteter mot tilsynsobjektene. De forskjellige tilsynsaktivitetene er rettet mot enkeltstående tillatelser/rettighetshavere og omfatter ikke aktiviteter som favner næringen som helhet.

Forskriftens ordlyd i § 3 første ledd tilsier at oversikten over refusjonsberettigede oppgaver i utgangspunktet er en uttømmende opplisting. Dersom det er behov for å kreve refusjon for ytterligere oppgaver gir likevel forskriftens § 3 andre ledd hjemmel for at Energidepartementet kan bestemme at det også i andre tilfeller skal kunne kreves refusjon for tilsyn med ressursforvaltning. Denne bestemmelsen er til nå ikke benyttet i praksis.

Refusjonsforskriften inneholder ikke i dag bestemmelser om sektoravgift for Sokkedirektoratet. Dette er i motsetning til forskrift 8. januar 2013 nr. 16 om adgang til å kreve gebyr og sektoravgift for tilsyn og annen oppfølging med arbeidsmiljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, som fastsetter at Havindustritilsynet kan kreve inn en sektoravgift, og forskrift 27. september 2023 nr. 1518 om sektoravgift for dekning av kostnader til Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) tilsyns- og kontrollarbeid, som fastsetter tilsvarende for NVE.

En sektoravgift som tas inn i refusjonsforskriften vil avgrenses mot de aktiviteter som kreves dekket gjennom refusjonsordningen.

2.2 Gebyrer

I tillegg til refusjoner etter refusjonsforskriften krever ressursmyndighetene gebyr ifm. petroleumsvirksomhet etter andre bestemmelser. Dette inkluderer blant annet følgende:

- Gebyr for undersøkelsestillatelse jf. forskrift 27. juni 1997 til lov om petroleumsvirksomhet (petroleumsforskriften) § 5
- Gebyr for behandling av søknad om av utvinningstillatelse jf. petroleumsforskriften § 9
- Gebyr for hver seismisk eller elektromagnetisk undersøkelse jf. petroleumsforskriften § 5 og § 9
- Gebyr for registrering av pantsettelse, jf. forskrift 19. juni 1997 nr. 618 om Petroleumsregisteret § 4-3

Innføring av en sektoravgift vil ikke endre innkrevningen av disse gebyrene.

2.3 Avgrensing i forhold til nærings samarbeid gjennom Diskos

Samarbeidet Diskos i petroleumssektoren omfatter et nasjonalt datalager for lete- og utvinningsrelatert informasjon fra norsk kontinentalsokkel, og er basert på medlemskap. Diskos er finansiert gjennom medlemsavgift.

Innføring av sektoravgift vil ikke ha betydning for finansieringen av Diskos, og vil ikke endre på kostnadsfordelingen mellom medlemmene i Diskos.

2.4 Grunnlaget for å kreve sektoravgift

Det fremkommer i petroleumsløven § 10-3 tredje ledd at det i tillegg til refusjoner ved tilsyn kan kreves en sektoravgift til dekning av utgifter ved andre oppfølgingsoppgaver som retter seg mot hele eller deler av petroleumsvirksomheten. I henhold til § 10-18 første ledd kan Kongen gi forskrifter til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelse. Denne myndigheten er delegert til Energidepartementet, jf. kgl. res. 20. juni 2023 nr. 996.

Bestemmelsen om sektoravgift ble inntatt i petroleumsløven 1. januar 2013. I Prop. 13 L (2012-13) ble det uttalt følgende om bestemmelsen som hadde sitt utspring i Havindustritilsynets (den gang Petroleumstilsynet) forslag om en ny forskrift om gebyr og sektoravgift for tilsyn med helse- miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten:

Et bærende prinsipp for finansieringsordningen er at Petroleumstilsynet ikke skal kunne kreve mer i gebyr eller sektoravgift enn kostnadene ved den enkelte tilsyns- eller oppfølgingsaktivitet.

Hvilke oppfølgingsutgifter som kan kreves dekket over sektoravgiftsordningen avgrenses naturlig i forhold til oppgaver som er av en slik karakter at de bør finansieres over Petroleumstilsynet driftsbudsjett (statsbudsjettet). Dette er foruten en rekke administrative forhold som klagesaker og unntakssøknader, oppgaver knyttet til oppfølging av det etablerte partssamarbeid i sektoren, regelverksarbeid, internasjonalt samarbeid og rene forvaltningsoppgaver mv. Forslaget tilsikter ikke å gjøre endringer i prinsippet om at slike oppgaver fortsatt skal dekkes over statsbudsjettet.

Det følger av Finansdepartementets rundskriv R-112/15 *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering* pkt. 3.3 at sektoravgifter kan anvendes til å finansiere fellestiltak overfor en næring eller sektor (for eksempel i forbindelse med virksomheten til tilsynsorganer). Andre nærings- eller sektorspesifikke betalingsordninger bør som hovedregel unngås. Sektoravgifter bør ikke etableres på grunnlag av rene gebyrprinsipper. Dersom forholdene ligger til rette for å etablere en gebyrordning, bør denne finansieringsformen velges. Hovedformålet med sektoravgiftene er helt eller delvis å finansiere utgiftene til bestemte tiltak. Satsene skal dermed fastsettes slik at sektoravgiften oppfyller sitt finansieringsformål, og deretter løpende justeres slik at dette formålet fortsatt blir ivaretatt. Sektoravgifter skal beregnes på grunnlag av samlede kostnader for tiltaket eller virksomheten etter fradrag for andre inntekter. Det skal ikke legges inn krav til overskudd i beregningsgrunnlaget.

Energidepartementet har tatt utgangspunkt i disse føringene i sin vurdering av hva som skal inngå i sektoravgiften, ref. pkt. 3.1 og pkt. 4.

2.5 Virkeområde for refusjonsforskriften

Virkeområdet til refusjonsforskriften er angitt i § 1 og er avgrenset til «tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten på områder som nevnt i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 1-4». Andre næringer som Sokkeldirektoratet har et forvaltningsansvar for er dermed ikke omfattet av forskriften. Det foreslås å inkludere tilsyn etter lagringsforskriften i refusjonsforskriftens virkeområde. Det vises til pkt. 5.2 for utfyllende informasjon. Sektoravgiften er kun tenkt innført innenfor någjeldende virkeområde.

3 Nærmere om behov for sektoravgift og hva den skal dekke

Det har over tid vært vesentlige endringer i mange forhold ved petroleumsaktivitetene på norsk kontinentalsokkel. Det er i dag en stor felt- og funnportefølje på kontinentalsokkelen, med et høyt antall aktive utvinningstillatelser i ulike faser med ulike utfordringer og muligheter, og et variert aktørbilde. Omfanget av direktoratets oppgaver er større enn tidligere og karakteriseres av økt kompleksitet.

Sokkeldirektoratet bidrar gjennom effektiv og forsvarlig ressursforvaltning til størst mulige verdier for samfunnet fra olje- og gassvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, der hensyn tas til helse, miljø, sikkerhet og til andre brukere av havet. Direktoratet har oppgaver innenfor arealforvaltning, tildeling av leteareal og langsiktig ressurstilgang. Direktoratet har oppgaver med forsvarlig og effektiv leting etter og utbygging og drift av petroleumsressurser, og skal videre innhente, forvalte, gjøre tilgjengelig og formidle data, analyser og kunnskap. Direktoratet har oppgaver med tilrettelegging for undersøkelse og utvinning av mineralforekomster på kontinentalsokkelen og for sikker lagring av CO₂. Den digitale omstillingen påvirker alle disse oppgavene.

Sokkeldirektoratet er et nasjonalt bibliotek for data fra norsk kontinentalsokkel. De samler inn, forvalter og gjør fysiske og elektroniske data og informasjon tilgjengelig for selskapene. Hensikten er å bidra til økt verdiskaping fra kontinentalsokkelen.

Forvaltning og formidling av data er av økende betydning for petroleumsnæringen på norsk kontinentalsokkel. Næringen investerer i nye digitale løsninger og direktoratet har behov for å følge med i en slik utvikling. Petroleumsnæringens investeringer i digital omstilling gir nye

muligheter for verdiskaping på norsk kontinentalsokkel. For eksempel kan stordataanalyser i form av maskinlæring og bruk av kunstig intelligens bringe fram ny informasjon og ny innsikt. For å utnytte verdipotensialet som ligger i kunstig intelligens og stordataanalyse er det en forutsetning med enkel tilgang på digitale data for brukere. Det forventes at næringen fremover i økende grad vil benytte mulighetene som ligger i disse teknologiene og at dette vil bidra positivt til ressursforvaltningen på norsk kontinentalsokkel.

Dataforvaltning i Sokkeldirektoratet omfatter å samle inn og gjøre tilgjengelig for næringen og samfunnet strukturerte og kvalitetssikrede data. Direktoratet deler med næringen kunnskap og fakta om norsk kontinentalsokkel, herunder om ressursgrunnlaget og annen geologisk informasjon, som f.eks. letemodeller, eller andre ulike analyser mm. Etter en forskriftsendring 1. januar 2023 i petroleumsforskriften § 85, som fastsetter taushetspliktsperioder for ulike typer data, gjøres stadig mer data tilgjengelig for aktørene.

Sokkeldirektoratet har startet utviklingen av effektive og framtidsrettede digitale løsninger innenfor sitt ansvarsområde. Dette skjer ved både å utvikle egne løsninger og å tilrettelegge for løsninger utviklet av næringen. Meldesystemet for undersøkelser, rapportering av data fra utvinningstillatelsene til myndighetene og digitalisering av søknadsprosesser for tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) er eksempler på dette. Slike løsninger er mer robuste og med høyere IT-sikkerhet enn tidligere løsninger, og kan bidra til betydelige effektivitets- og kvalitetsgevinster.

Direktoratets dataforvaltning og tilgjengeliggjøring og deling av data med næringen er et felles gode som gir store merverdier for næringen og samfunnet. Disse tjenestene er i hovedsak gratis for næringen å benytte. Det er ikke alternative tilbydere av samme data og tjenester på norsk kontinentalsokkel. I en rapport¹ utarbeidet av konsulentselskapet Menon er det anslått at rettighetshavere og operatører oppnår årlige gevinster tilsvarende 1,5 milliarder kroner i tids- og ressursbesparelser samt innovasjoner fra Sokkeldirektoratets datatjenester.

Menon gjennomførte i 4. kvartal 2023 en brukerundersøkelse blant næringsaktører som gjør bruk av Sokkeldirektoratets tjenester med tilgjengeliggjøring og deling av data. Brukerundersøkelsen viser at direktoratets kunnskaps- og datadeling anses av næringen å være et viktig virkemiddel for rasjonell og helhetlig arealforvaltning, og er viktig i alle faser av virksomheten. Næringen uttrykker bekymring for at direktoratets brukergrensesnitt og formidling henger etter teknologiendringene. Sokkeldirektoratet erfarer at petroleumsnæringen anser at det er viktig at dataforvaltningen i direktoratet styrkes. Kvaliteten på dataforvaltningen ses på som et konkurransefortrinn for norsk kontinentalsokkel. Dette fortinnet risikerer man å tape dersom direktoratet ikke lykkes med digital omstilling og videreutvikling.

Formålet med sektoravgiften er å styrke deler av direktoratets arbeid og virksomhet som også gir gevinster for næringen og som markedet ikke selv kan bringe fram. Forslaget er i all hovedsak knyttet til løsninger for forvaltning og leveranser av fellestiltak innenfor dataforvaltning, herunder drift og utvikling av digital infrastruktur, digitalisering av arbeidsprosesser og utvikling av en digital portal for innrapportering av data fra næringen. Forslaget omfatter i tillegg arbeid med tilgjengeliggjøring og deling av alle typer data og

---

¹ Menon- publikasjon nr. 30/2023 «Verdien av Oljedirektoratets data»

kunnskap, herunder geologisk prøvemateriale. Dette er oppgaver av betydelig omfang og som forventes å ville vare over tid.

Det forventes at innføring av sektoravgift vil bidra til større hastighet på og omfang av direktoratets digitaliseringsprosjekter, og til mer effektiv bruk, deling og analyse av data fra norsk kontinentalsokkel. Dette vil gi effektiviserings- og kostnadsgevinster for næringen. Det legges til grunn at det vil være et kontinuerlig behov for å investere i nye digitale løsninger fremover som følge av at endringstakten i digital teknologi vil være høy, og at det vil gi opphav til et tilhørende vedvarende behov for at Sokkeldirektoratet må investere i nye løsninger.

Størrelsen på sektoravgiften anses som beskjeden i forhold til den anslåtte merverdien av dataforvaltningen for næringen. Kostnaden ved manglende reinvestering og utvikling av infrastruktur og at prosesser ikke digitaliseres raskt nok, kan derimot bli betydelige for næringen og for samfunnet. Rene forvaltningsoppgaver overfor rettighetshaverne inngår ikke i grunnlaget for sektoravgiften.

3.1 Nærmere om hva sektoravgiften skal dekke

Departementet foreslår at sektoravgiften dekker deler av Sokkeldirektoratets kostnader innenfor fire områder. De fire områdene er fellestiltak som kommer rettighetshaverne i utvinningstillatelsene til gode.

Drift og utvikling av digital infrastruktur

Tilgang til en god digital infrastruktur er viktig for petroleumsnæringen som gjør bruk og høster gevinster av den.

Sektoravgiften vil dekke kostnader ved programvare, maskinvare, nettsted, datavarehus, skyløsninger, databaser, sikkerhetsløsninger, digitalisering av prosesser mot næringen og utvikling av en felles innrapporterings- og saksbehandlingsportal for utvinningstillatelsene som skal baseres på selvbetjeningsprinsipper og et enkelt brukergrensesnitt.

Tilgjengeliggjøring av data

Sektoravgiften skal dekke kostnader med datafangst og forvaltning og tilgjengeliggjøring av eksisterende og nye datasett til næringen. Tilgjengeliggjøringen skjer blant annet gjennom Sokkeldirektoratets nettsted www.sodir.no inkludert faktasider og faktakart, og gjennom [Norsk petroleum](http://www.norskpetroleum.no). I tillegg omfatter tilgjengeliggjøringen publisering av metadata på direktoratets faktasider som er en forutsetning for andre systemer som Diskos.

I tillegg skal sektoravgiften dekke nødvendige kvalitetsforbedringer, ytterligere standardisering av datasett og tilgjengeliggjøring av nye typer petroleumsdata som industrien etterspør.

Kunnskapsinnhenting, -utvikling og -deling

Sektoravgiften skal dekke kostnader ved deling og publisering av letemodeller, aquifermodeller og produksjons- og undergrunnsdata mv., samt innhenting og gjennomføring av arbeid med faglige studier og analyser (f.eks. ressurs- og funnrapporter).

Forvaltning og tilgjengeliggjøring av fysisk geologisk prøvemateriale

Sektoravgiften skal dekke kostnader til forvaltning (innrapportering, behandling og lagring) og tilgjengeliggjøring av fysisk geologisk prøvemateriale, blant annet knyttet til drift av Sokkeldirektoratets geobank.

4 Sektoravgift – prinsipper for fastsettelse og avgrensing

Sokkeldirektoratet står foran betydelige og ventelig vedvarende kostnader knyttet til dataforvaltning og digital omstilling for å kunne gjennomføre sine oppgaver og nå etablerte målsettinger over tid. Energidepartementets vurdering er at det er formålstjenlig at en sektoravgift pålegges rettighetshavere i aktive utvinningstillatelsene på norsk kontinentalsokkel for å bidra til å dekke direktoratets kostnader til dataforvaltning og digital omstilling. Rene forvaltningsoppgaver, herunder saksbehandling, klagesaker, dispensasjonssøknader, og internasjonalt samarbeid mv. skal fortsatt finansieres over statsbudsjettet.

I forbindelse med forberedelse til et forslag om forskriftsendring har ulike finansieringsordninger som gebyr, medlemsavgift og ulik utforming av sektoravgift vært vurdert. Ut fra en totalvurdering anses det som mest hensiktsmessig å fastsette en sektoravgift som prisjusteres.

Departementet vurderer at det gir stor grad av forutsigbarhet for næringen at beløpet fastsettes ved innføringen av avgiften og prisjusteres etter dette. Prisjustering skjer ved å benytte satsen som fremkommer i statsbudsjettet for lønns- og prisvekst. En slik innretning på en sektoravgift er enkel å administrere.

Fra et samfunnsøkonomisk perspektiv kan innføringen av en avgift være uhensiktsmessig dersom den bidrar til en suboptimal tilpasning hos aktørene som den pålegges. I dette tilfellet er størrelsen på avgiften så liten i forhold til den økonomiske aktiviteten i den enkelte tillatelse at den ikke antas å endre rettighetshavernes atferd.

Avgiftens størrelse er vurdert ut fra dagens kostnadsnivå og behovene innen dataforvaltning og digital omstilling framover. Kostnadsgrunnlaget vil over tid kunne variere som følge av endringer i tjenestetilbud og investeringsbehov. I tillegg vil samlet sektoravgift variere med antall utvinningstillatelser.

Sokkeldirektoratet vil på årlig basis kunne godtgjøre at avgiften ikke overstiger direktoratets kostnader knyttet til det formål sektoravgiften skal dekke.

Tiltaket er varig og vil bidra til langsiktig dekning av kostnader for fellestiltak.

Det foreslås at avgiften pålegges alle aktive utvinningstillatelser med virkning fra 1. juli 2025. Pr. 1. januar 2024 var det 506 aktive utvinningstillatelser. Det foreslås at alle tillatelsene får samme avgift. Det foreslås at det i år 2025 betales halv sektoravgift 1. juli 2025, og at det fra år 2026 årlig betales full sektoravgift med innbetaling innen 31. mars. Nye tillatelser som gis ilt kalenderåret betaler avgift fra det påfølgende år. Dette gjelder også ved fradelinger etter petroleumsloven § 3-10 første ledd og tildelinger etter petroleumsloven § 3-5 fjerde ledd. Det foreslås at operatøren betaler inn avgiften på vegne av interessentskapet.

Når alle aktive utvinningstillatelser pålegges samme avgift skapes det en grad av rettferdig fordeling mellom rettighetshaverne ved at de som er rettighetshavere i flere utvinningstillatelser vil få en høyere samlet årlig avgiftsbelastning enn de som har rettigheter i få.

Plikten for en utvinningstillatelse til å betale sektoravgift vil opphøre når tillatelsen oppgis, bortfaller eller utløper. Basert på erfaring med innkreving av arealavgift påløper det mye administrativt arbeid knyttet til tilbakebetalinger ifm. oppgivelser, bortfall og utløp. For å forenkle det administrative arbeidet foreslår Energidepartementet at opphør av plikten til å betale sektoravgift inntre år etter at oppgivelse mm. finner sted. Det vil dermed ikke skje en refusjon av et ev. restbeløp for det året oppgivelsen mm. fant sted.

Det foreslås videre at avgiften per utvinningstillatelse prisjusteres. Sokkeldirektoratet vil kreve inn sektoravgift innen 31. mars hvert år, med unntak av i år 2025, der det foreslås innbetaling av halv sektoravgift den 1. juli 2025.

Satsen for sektoravgift foreslås fastsatt til 175 000 NOK (2025).

4.1 Alternativer til forslaget som er vurdert

Gebyr

En løsning med gebyr er ikke vurdert å være hensiktsmessig. Gebyrordninger kan etableres når det utføres en klart definert tjeneste overfor betaleren. Videre bør innføring av et gebyr gi betalerne incentiver til å endre handlemåte i samfunnsøkonomisk rasjonell retning. I dette tilfellet er hensikten å finansiere fellestiltak overfor en næring.

Medlemsavgift

Det er vurdert en løsning med medlemsavgift som finansiering av tiltak knyttet til digitalisering og deling av data.

Denne formen er funnet å være lite egnet. En medlemsavgift reiser prinsipielle spørsmål knyttet til statlig finansiering. Den administrative kostnaden vil også være større for direktoratet.

Sektoravgift basert på en årlig beregning av kostnadsgrunnlaget fordelt på aktive utvinningstillatelser

En fordel ved en slik innretning av en sektoravgift er at avgiftssatsen endres fortløpende og tilpasses Sokkeldirektoratets kostnader slik de anslås for det enkelte år. For driftskostnadene er det rimelig å anta at kostnadene er forholdsvis stabile over flere år, men et framtidig investeringsbehov vil kunne variere mye. Kombinert med at antall aktive utvinningstillatelser varierer over tid betyr dette at avgiftssatsen kan endre seg betydelig fra år til år.

En slik ordning vil kreve mer administrativt arbeid fra Sokkeldirektoratet, herunder at det hvert år utarbeides et uttømmende avgiftsgrunnlag.

En slik ordning er derfor mindre forutsigbar for industrien ettersom den ikke kan påregne en forutsigbar avgiftsstørrelse per utvinningstillatelse.

Sektoravgift basert på en kombinasjon av fastavgift og årlig beregning knyttet til kostnadsgrunnlaget

En avgift kan tenkes å deles i to. Den ene delen kan bli beregnet på bakgrunn av relativt forutsigbare driftskostnader som i mindre grad variere over tid. Det medfører at den delen av avgiften som er knyttet til driftskostnadene vil være forutsigbar, og kun justeres med lønns- og prisvekst.

Den andre delen av avgiften kan beregnes basert på investeringene som kan variere mer fra år til år. Fordelen med en slik innretninger er at avgiften løpende kan tilpasses framtidige investeringer enten dette behovet øker eller reduseres.

Samlet sett reduseres forutsigbarheten noe for industrien, men mindre enn med en full årlig vurdering av hele kostnadsbasen.

Den administrative konsekvensen vil være om lag som i alternativet med en årlig justering av hele avgiftsgrunnlaget som omtalt over.

5 Forslag til andre endringer i refusjonsforskriften

Basert på ovennevnte er det behov for endringer i refusjonsforskriften. En omtale av endringene følger nedenfor. I tillegg foreslås andre endringer i forskriften, blant annet knyttet til justering av satser og endring av virkeområde til å omfatte virksomhet etter lagringsforskriften.

5.1 Refusjon for tilsyn etter lagringsforskriften

Refusjonsforskriften er som nevnt over avgrenset til tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten. Dette innebærer at tilsyn som Sokkeldirektoratet utfører på andre områder ikke er regulert av forskriften.

I høring om endringer av Forskrift om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen (lagringsforskriften) er det foreslått at Sokkeldirektoratet skal føre måletilsyn med CO₂-lagring. Etter hvert som aktiviteten innenfor CO₂-lagring tiltar forventer Energidepartementet at det vil påløpe betydelige utgifter for direktoratet bl.a. ifm. gjennomføring av måleteknisk tilsyn. Energidepartementet mener derfor at utgifter til slikt tilsyn skal kunne kreves dekket av rettighetshaverne på samme måte som for bl.a. måleteknisk tilsyn knyttet til petroleumsvirksomheten.

Energidepartementet foreslår at detaljerte bestemmelser om slik refusjon inntas i refusjonsforskriften og at denne forskriftens virkeområde utvides til også å omfatte tilsyn etter lagringsforskriften. Dette vil innebære at også andre refusjoner kan kreves dekket under forskriften.

5.2 Virkeområde

Virkeområdet til refusjonsforskriften er angitt i § 1 og er avgrenset til «tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten». Som det kommer frem i kap. 3.3 skal sektoravgiften dekke kostnader til drift og utvikling av digital infrastruktur og digitalisering, økt tilgjengeliggjøring av data, kunnskapsdeling og forvaltning av geologisk prøvemateriale. Dette er ikke tradisjonelle tilsynsoppgaver. Energidepartementet foreslår derfor at virkeområdet til forskriften utvides til også å gjelde innkreving av sektoravgift. Virkeområdet vil i tillegg utvides til å gjelde tilsyn etter lagringsforskriften, ref. ovenfor.

5.3 Tittel på forskriften

Energidepartementet foreslår å endre tittelen på forskriften slik at det tydelig kommer frem at denne også omhandler sektoravgift. I tillegg foreslås det at utvidelsen av virkeområde til å omfatte CO₂-lagring også reflekteres i overskriften. Tittelen på forskriften foreslås til

«Forskrift om sektoravgift og refusjon av utgifter for tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten og virksomhet etter lagringsforskriften».

5.4 Tilsyn med ressursforvaltning

Energidepartementet foreslår å endre § 3 til en «kan» bestemmelse slik at det tydelig kommer frem at vurderingen av om refusjon skal kreves er diskresjonær. Dette er i tråd med formuleringen i overordnet hjemmel i petroleumsløven § 10-3 tredje ledd.

5.5 Justering av timesatser

Energidepartementet kan justere timesatsene i forskriften. Dette skjer i dag ved forskriftsendring.

For å forenkle den praktiske gjennomføringen av fremtidige justeringer, foreslås det å fastsette at timesatsene skal justeres i samsvar med de årlige justeringene i statsbudsjettet for pris- og lønnsvekst. Dette vil sikre at timesatsene til enhver tid er i tråd med den størrelsesorden som var intensjonen i regelverket. Adgangen til å justere timesatsene foreslås lagt til Sökkeldirektoratet. For å unngå årlige forskriftsendringer foreslås det at Sökkeldirektoratet kan justere timesatsene gjennom administrativ beslutning. Timesatsene vil derfor ikke komme frem av forskriften, men vil bli lagt ut på Sökkeldirektoratets hjemmeside.

Gjeldende timesatser for refusjon av utgifter i forbindelse med tilsyn og særskilt refusjon mv. er etter §§ 4 og 7 på hhv kr 1 150 pr. time og kr 1 430 pr. tjenesteperson som møter frem. Timesatsene ble sist justert hhv 1. september 2018 og 1. januar 2010.

Energidepartementet foreslår at timesatsen etter § 4 fastsettes til 1 300 fra 1.3.2025.

Departementet foreslår videre at satsen etter § 7 endres til å tilsvare to ganger timesatsen etter § 4. Timesatsen for særskilt refusjon vil dermed justeres til kr 2 600 fra 1.3.2025.

Det foreslås at justering av timesats reguleres i § 4 og at § 9 erstattes av en bestemmelse om sektoravgift.

5.6 Krav om refusjon mv.

§ 8 har bestemmelser om hvem refusjon kan kreves fra, bankgaranti og renter ved forsinket betaling. Det foreslås at reglene gis tilsvarende anvendelse for sektoravgift. For utfyllende opplysninger om hvem som skal betale sektoravgift vises det til pkt. 4.

5.7 Sektoravgift

Det foreslås å innta en ny bestemmelse i § 9 som regulerer adgangen til å kreve sektoravgift. Sektoravgiften skal betales årlig per utvinningstillatelse. Det vises til pkt. 4. for utfyllende informasjon.

5.8 Endringsforslag

Energidepartementet foreslår endringer i refusjonsforskriften §§ 1, 3, 4, 7, 8 og 9. Videre foreslås det at det inntas en ny § 9 om sektoravgift. Forslag til endringer fremkommer nedenfor (endringer markert med rødt/overstreking):

6 Ikraftsetting

Departementet foreslår at endringene i refusjonsforskriften trer i kraft fra 1.3.2025.

7 Økonomisk og administrative konsekvenser

De administrative kostnadene ved innkreving av en sektoravgift regnes som relativt beskjedne. En avgift ilagt hver utvinningstillatelse, er enkel å administrere både for næringen og for Sokkeldirektoratet som skal sørge for innkrevingen.

De økonomiske konsekvensene er beskjedne for næringen, mens kostnaden ved at den digitale infrastrukturen til Sokkeldirektoratet forfaller er betydelig.

8 Høringsfrist

Departementet ber om eventuelle merknader innen 14.1.2025. Vi ber særskilt om høringsinstansenes innspill på forslaget om sektoravgiftens utforming.

Forskrift om sektoravgift og refusjon av utgifter for tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten og virksomhet etter lagringsforskriften

§ 1 Virkeområde

Denne forskriften gjelder for innkreving av sektoravgift og for tilsyn med ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten på områder som nevnt i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 1-4 og i forskrift av 5. desember 2014 nr. 1517 om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen § 1-3.

§ 2 (opphevet)

§ 3 Tilsyn med ressursforvaltning

For tilsyn med ressursforvaltning kan det kreves refusjon i følgende tilfeller:

- deltagelse som observatør på komitémøter i tillatelser som nevnt i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet,
- øvrige nødvendige møter i forbindelse med tilsyn med tillatelser mv.
- måleteknisk tilsyn,
- registrering av nye brønner.

Energidepartementet kan bestemme at det også i andre tilfeller skal kreves refusjon for tilsyn med ressursforvaltning.

§ 4 Refusjon av utgifter i forbindelse med tilsyn

Tilsyn, inklusiv reisetid, som utføres etter denne forskriften, vil bli fakturert med kr~~820~~ 1 300 pr. time fra 1.3.2025.

Sokkeldirektoratet kan indeksregulere timesatsen årlig i samsvar med justeringene i statsbudsjettet for lønns- og prisvekst.

§ 5 Refusjon av utgifter i forbindelse med tjenestereiser

Utgifter i forbindelse med tjenestereiser skal faktureres etter statens regulativ for tjenestereiser.

§ 6 Dokumentasjon

Utgifter som kreves refundert etter denne forskriften, skal betales på grunnlag av oppgaver over den tiden som er gått med.

Ved beregning av medgått tid, skal arbeidstid på 30 minutter eller mindre regnes som en halv time, og tid utover tretti minutter regnes som en hel time.

Den som skal refundere utgiftene, kan kreve at tilsynsmyndigheten legger frem timeoppgaver.

§ 7 Særskilt refusjon mv.

Dersom et avtalt tilsyn utenfor det faste arbeidsstedet ikke lar seg gjennomføre når tilsynsmyndigheten møter opp, og dette ikke skyldes tilsynsmyndigheten, skal rettighetshaver, eller den tilsynet retter seg mot, betale et beløp tilsvarende to ganger timesatsen, jf. § 4, på kr 1 430 pr.

tjenestemann som møter frem. Beløpet kommer i tillegg til timesatsen og reiseutgifter. Dersom årsaken til at tilsynet ikke kan gjennomføres ligger utenfor rettighetshavers eller den tilsynet retter seg mot sin kontroll, kan tilsynsmyndigheten bestemme at refusjon likevel ikke skal kreves.

Tilsynsmyndigheten kan benytte andre offentlige eller private juridiske eller fysiske personer til å bistå i tilsynet med petroleumsvirksomheten. Dersom slike juridiske eller fysiske personer bistår i tilsynet, skal tilsynsmyndigheten fastsette størrelsen av refusjonen i hvert enkelt tilfelle.

For tilsynsutgifter der satsene i denne forskriften ikke passer, kan tilsynsmyndigheten fastsette særskilte satser under hensyn til arbeidets art, omfang og forholdene ellers. Tilsynsmyndigheten kan eventuelt fastsette satser for nærmere definerte arbeidsoppgaver dersom den finner at det er mer hensiktsmessig.

§ 8. Krav om refusjon og sektoravgift mv.

Sektoravgift og refusjon av utgifter i forbindelse med tilsyn kan kreves fra rettighetshaver eller den tilsynet retter seg mot eller finner sted hos i det enkelte tilfelle.

Tilsynsmyndigheten kan kreve at det blir stilt bankgaranti eller liknende som dekker tilsynsutgiftene **og sektoravgiften**.

Dersom **sektoravgiften eller tilsynsutgiftene ikke refunderes betales** innen forfall, skal det betales renter av beløpet i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 9. Sektoravgift

Til dekning av Sokkeldirektoratets kostnader til digital infrastruktur og digitalisering, dataforvaltning og -deling, kunnskapsutvikling og -deling og forvaltning og tilgjengeliggjøring av geologisk prøvemateriale for petroleumsvirksomhet, kan det innkreves en årlig sektoravgift per utvinningstillatelse.

Sektoravgiften er kr 175 000 pr. år (2025-kroner) for hver utvinningstillatelse per 1. januar i året avgiften gjelder for. Sokkeldirektoratet kan indeksregulere sektoravgiften årlig i samsvar med justeringene i statsbudsjettet for lønns- og prisvekst.

Sektoravgiften forfaller til betaling senest 31. mars i året avgiften gjelder, fra og med år 2026. I år 2025 forfaller det halv innbetaling av sektoravgift (kr 87 500) 1. juli 2025.

Sektoravgift innbetales til staten ved Sokkeldirektoratet. Operatør for utvinningstillatelsen er ansvarlig for innbetalingen.

Plikten til å betale sektoravgift opphører året etter at en utvinningstillatelse oppgis, bortfaller eller utløper.

§ 9. Justering av satser

Energidepartementet kan justere satsene som nevnt i § 4 og § 7.

§ 10. Ikrafttredelse mv.

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 1997. Fra samme tid oppheves forskrift 26. mars 1993 nr. 222 om oppkreving av gebyrer til statskassen for tilsyn med petroleumsvirksomheten.